

K Vyhláseniu DV MS

Po prečítaní vyhlásenia DV MS si ako člen minulého ako aj súčasného Výboru MS pokladám za povinnosť uviesť jednotlivé výhrady na pravú mieru. Vyhlásenie DV MS hovorí o tom, že:

„Po počiatočnom falošnom optimizme Výbor MS opäť prepadol do starých zlých praktík z minulého obdobia, ako je nepripravenosť na aktívne a efektívne riadenie a nedostatočné obsahové zameranie zasadnutí Výboru a Predsedníctva MS a zo strany predsedu MS, ale aj vedúcich pracovníkov MS. DV MS vyslovuje domnienku (vysoko hraničiacu s pravdivosťou), že sa nedostatočne presadzujú celomatičné záujmy Matice slovenskej, čím sa oslabuje jednota MS a akcieschopnosť volených orgánov MS. „

Rád by som zdôraznil, že napriek tomu, že podľa stanov MS je Výbor MS najvyšším výkonným orgánom medzi valnými zhromaždeniami, realita je úplne iná. V minulom volebnom období väčšina výboru dlhodobo a dôrazne poukazovala na hrubé a systematické porušovanie stanov, nehospodárne nakladanie s prostriedkami MS ako aj majetkom. Dlhodobo a s nepredstaviteľným úsilím sa bojovalo, aby sa podarilo predísť najväčším kauzám tohto obdobia - Euroteg či záložné právo na Dom MS v Michalovciach. Nerozumiem teda formulácii, že VMS prepadol do starých a zlých praktík. Čo by teda mal dobrý VMS robiť? Zahládzať všetky prehmaty a ekonomické kauzy pod koberec? Stať sa spoluzodpovedný za prudký morálny a ekonomický úpadok MS? Za akýchkoľvek okolností kryť hrubé porušenia stanov, zákona a iných predpisov vtedajšími štatútarmi MS? Toto od výboru očakáva a očakával DV MS? Pre historickú pamäť chcem pripomenúť a zdôrazniť, že VMS tvrdo bojoval za to, aby sa extrémne pochybná, nevýhodná, nemorálna a doslova kriminálna zmluva medzi MS a firmou Euroteg zrušila, čo sa podarilo až po vyše ročnom boji. To isté možno povedať o zrušení záložného práva na Dom MS v Michalovciach. Predseda v tomto boji bol vždy a veľmi vehementne na tej nesprávnej strane.

K hospodáreniu MS

Výbor MS sa vždy snažil o to, aby hospodárenie MS bolo rozumne vyvážené s dlhšou perspektívou. Aj preto sa vždy dlho a ťažko prerokovával rozpočet MS. Ako sa ukázalo, celé úsilie, množstvo hodín nezištne stráveným nad úpravami rozpočtu, a nakoniec aj ťažké a zložité vyjednávanie o tom, aby bol na jednej strane reálny, na druhej strane, aby umožnil MS ponechať si dostatočnú rezervu na horšie časy, vyšiel naprázdno. Stalo sa tak predovšetkým preto, že pre predsedu MS nikdy neplatili žiadne pravidlá. Uznesenia výboru MS alebo rozpočty prijaté výborom MS ostentatívne ignoroval. Preto bez vedomia a poza

chrbát VMS, zlikvidoval celú rezervu vo výške takmer milión eur, ktorú dostal, tak povediac, do daru od svojho predchodcu.

Čo však bolo absolútne neprijateľné a hrubé porušenie akýchkoľvek pravidiel, bolo zneužitie hrubej brachiálnej moci, a dovoľm si otvorene povedať podvod, keď delegátom valného zhromaždenia poslal zásadný sfaľšovaný dokument Správa o činnosti a hospodárení MS v rokoch 2010 až 2013. Dokument, ktorý dostali delegáti VZ MS, lživu uvádzal, že ho prijal Výbor MS. Ako sa viackrát konštatovalo, delegáti valného zhromaždenia čerpali z nepravdivých údajov, takže nebolo možné, aby prijali správne rozhodnutia.

Prekvapuje ma, že tento kolosálny podvod na delegátoch VZ je vo vyhlásení DV MS decentne utajený. (Je to iba náhoda?) Vystáva otázka, ako je možné, že sa MS dostala do takého stavu, v akom je dnes. Odpoveď je veľmi jednoduchá: Každá inštitúcia môže fungovať len vtedy, ak sa dodržiavajú pravidlá. To zo strany predsedu nikdy neplatilo.

A ako je možné, že niekto celé tri roky hrubo a oštentatívne pošliapaval všetky pravidlá? Jednoducho. VMS nemá žiadne reálne personálne kompetencie voči vedeniu MS. Ľudia z predsedovho okolia často cynicky konštatovali, vy máte pravdu, ale my máme moc. Ten, kto má exekutívu, má obrovskú výhodu. Bohužiaľ, až teraz sa niektorým neorientovaným matičiarom začínajú otvárať oči. Bohužiaľ, pred rokom niektoré veci nevideli a nechceli vidieť, aj keď to už aj vtedy bolo do očí bijúce.

A ako sme to mali riešiť? Všetci členovia VMS mali Abdikovať? Rád by som sa autora tejto myšlienky spýtal, koľko členov VMS presvedčil, aby tak urobili? Presvedčil aspoň seba? Okrem toho, s niečím takým stanov MS nepočítajú. A predstava, že predseda MS by v prípade, ak by ostal sám, vyvodil z toho pre seba akési konzekvencie, je naivná. Bez akejkoľvek oponentúry by dovedol MS na ešte väčšie scestie.

DV MS zastáva názor, že pod doterajšiu nedostatočnú úroveň celého riadiaceho procesu aj medzi zamestnancami MS sa podpísala aj dlhodobá absencia správcu MS.

Aj k tejto pasáži z Vyhlásenia DV MS cítim potrebu vyjadriť sa:

Zhodou okolností bol to práve môj návrh v novele stanov MS, vďaka ktorému získal druhý (ak je predseda nekompetentný alebo pasívny, dokonca prvý) najpodstatnejší post v MS akúsi legitimitu. Keďže správcu MS nevolí priamo VZ, po novele stanov osobu v tejto funkcii musí potvrdiť Výbor MS. Uvedomoval som si však aj nástrahy toho, aby v MS nevzniklo dvojvládie, preto výlučnú kompetenciu navrhnúť na tento post vhodnú osobu mal predseda. Ako sa ukázalo, bola to chyba. V čase, keď sa toto ustanovenie dávalo do stanov, sme logicky predpokladali, že ak sa prvý kandidát predsedu na tento post ukáže ako nepriechný, predseda bude rokovať s výborom a navrhovať vzájomne prijateľnú,

odborne aj morálne kompetentnú osobu. To sa ukázalo ako naivné. Predseda sa takmer dva roky ani len nepokúsil navrhnúť vhodného kandidáta, ani raz v predchádzajúcom období neskúšal rokovať o tejto otázke, ani raz nepredložil alternatívnych kandidátov. Zjavne mu táto situácia vyhovovala. Čo mal a mohol v tejto situácii robiť výbor MS ? Rád si nechám poradiť od DV MS. Ako to nakoniec skončilo, všetci vieme. Neskôr, keď nakoniec predseda prvého kandidáta navrhol, bolo jasné, že nemá šancu získať dôveru väčšiny výboru.

Je za takéto konanie predsedu zodpovedný výbor? Rád by som vedel, čo si o tom skutočne myslia ostatní členovia DV MS.

DV MS žiada orgány MS, aby podstatne zlepšili, popri svojej riadiacej činnosti, kontrolnú činnosť, aby z neplnenia úloh, obchádzania zákonov a ostaných predpisov, porušovania Stanov MS vyvodzovali spravodlivé a nekompromisné dôsledky.

Aj táto pasáž ma zaujala. Znova si rád dám poradiť od DV MS. Aké nástroje má VMS na to, aby sa za neplnenie úloh, obchádzanie zákonov a ostaných predpisov, porušovanie Stanov MS vyvodzovali spravodlivé a nekompromisné dôsledky?

No a nakoniec by som sa rád pristavil aj pri tejto pasáži:

Na Valnom zhromaždení MS dostalo dôveru stať sa členmi orgánov MS veľa mladých ľudí, významných osobností z vedeckej oblasti, ale aj ďalších členov MS, ktorí sú na vedúcich postoch v samosprávnych a štátnych orgánoch. Je to pre všetkých zaväzujúce, lebo MS takéto kádre potrebuje. Do Výboru MS a ostatných orgánov MS prišla mladá krv, mladí vzdelaní ľudia, ktorí sa svojou aktivitou dostali na kandidátky a boli do nich demokraticky zvolení. DV MS preto od nich očakáva nové moderné prístupy vo formách a metódach práce, novú víziu MS v 21. storočí nezaťaženú „žabomyšmi vojnami“, ktorá osloví nielen mladú slovenskú inteligenciu, ale aj ostatných mladých zapálených vlastencov.

Rád by som zdôraznil , že sám sa (aspoň na matičné pomery) pokladám za mladého človeka. Aká je však realita na rokovaníach výboru? Absolútna väčšina mladých členov VMS je v zamestnaneckom pomere, to spôsobuje, že jednoducho nie sú slobodní. Precedensov, keď sa za legitímne vyslovaný názor likvidovali ľudia, je skutočne neúrekom. A čestne si priznajme, kto z výboru chodí na rokovanie najlepšie pripravený, kto si dôkladne a systematicky študuje všetky materiály a kto prichádza s precízne formulovanými uzneseniami? Pri elementárnej miere súdnosti musí každý konštatovať , že je to služobne najstaršia členka výboru a okrem nej aj kritici nešvárov v MS. Pritom treba zdôrazniť, že kritika pomerov je vždy, pokiaľ to pomery na rokovaní Výbor MS umožňujú, kultivovaná a konštruktívna.

Alebo sa očakáva od výboru niečo iné? Verím, že niektorí mladí členovia výboru, ak by boli slobodní, prejavili by sa aktívnejšie a svoju podporu by nám, konštruktívnym kritikom, ktorým vždy šlo a vždy aj pôjde len a len o dobro MS , deklarovali nielen na chodbách či

v neformálnych debatách, ale aj na pôde výboru. Vyčíta sa nám, že často na pôde VMS vystupujeme. Je to snáď naša chyba, že chodíme na rokovanie výboru MS dôkladne pripravení a snažíme sa čo najviac pomôcť MS? Skutočne nemôžeme prevziať zodpovednosť za pasivitu a nepripravenosť mnohých (pasívnych) členov výboru.

Na záver pre mňa vyvstávajú kardinálne otázky:

Aká bola motivácia pre DV MS, aby vydal takéto vyhlásenie?

Malo slúžiť ako alibi pred poslaneckým prieskumom?

Sú jeho formulácie výhradne dielom členov DV MS a tento text sformulovali po dlhej spoločnej debate?

Skutočne všetci členovia DV MS odobrili jeho znenie? Nepodielali sa náhodou na jeho znení aj nečlenovia DV MS ?

V podstate sú to však zástupné problémy a nech si tieto otázky vyrieši DV MS vo svojej kuchyni.

Musím však vysloviť svoje očakávanie , teda, čo by som rád počul od DV MS:

Bol by som veľmi rád, keby DV MS v sebe našiel dostatočnú guráž jasne a jednoznačne povedať, že kráľ je nahý.

Bez všelijakých znakov a náznakov, jasne a jednoznačne - áno, áno, nie , nie, aby jasne pomenoval, kto je žaba na prameni. Verím, že práve takéto postoje od neho očakáva široká matičná verejnosť. Dočkám sa toho niekedy ? Som skeptický, ale rád sa nechám prekvapiť.

Roman Michelko, člen Výboru MS